

Žagatu klints

Publicēts: 19.11.2020.

Aizsardzības kategorija: aizsargājams ģeoloģisks un ģeomorfoloģisks dabas piemineklis, atrodas [aizsargājamo ainavu apvidū un Natura 2000 teritorijā Ziemeļgauja](#).

Kods: LV0440160

Administratīvais iedalījums: Apes novads, Virešu pagasts

Ministru Kabineta noteikumi:

[Nr.175 "Noteikumi par aizsargājamiem ģeoloģiskajiem un ģeomorfoloģiskajiem dabas pieminekļiem"](#)

[Nr. 264 "Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi"](#)

Pārvalde:

sākot ar 2011.gada 1.februāri, aizsargājamā ģeoloģiskā un ģeomorfoloģiskā dabas pieminekļa pārvaldi īsteno vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministra pakļautībā esošās tiešās pārvaldes iestādes Dabas aizsardzības pārvaldes struktūrvienība [Vidzemes reģionālā administrācija](#).

Vispārējs raksturojums

Teritorija ir izvietojusies Vidusgaujas zemienē, Gaujas senlejas nogāzē, upes kreisajā pamatkrastā.

Dabas pieminekli veido devona dolomītu atsegums. Līdz aptuveni 5 m augstās klintis atrodas Gaujas kreisajā pamatkrastā.

Dolomītu slāņkopa iegūj monoklīnāli, pie tam klinšu DR daļā slāņkopa krīt uz rietumiem-ziemeļrietumiem, bet ZA daļā – uz

ziemeļiem.

Aizsargājamās atsegumu joslas kopējais garums ir 125 m.

Žagatu klints ir devona dolomītu atsevišķa, pārvietota blāķa sienas atsegums Gaujas kreisajā krastā. Teritorija atrodas brahiantiklinālās Virešu struktūras ziemeļrietumu spārnā, kur citos tuvākās apkārtnes atsegumos ir sastopami Amatas un Pļaviņu svītas ieži. Ir izteikti apsvērumi, ka šis dolomīta blāķis varētu būt iegāzies senā sufozijas kritienē, taču nav izslēgts, ka klintīs redzamo struktūru izveidojis pleistocēna ledājs. Ir iespējama abu procesu iedarbība.

Dolomīti ir kavernozi un vietām redzams, ka kavernas ir izveidojušās stromatoporu fosiliju vietā. Kavernās ir sastopamas lielas kalcīta drūzas. Klinšu dienvidrietumu posmā dolomīti ir sīkgabalaini, vietām brekčijoti, kas, iespējams, var norādīt uz spēcīgu ledāja iedarbību antiklinālas vai kupolveida struktūras veidošanās laikā. Nav izslēgta arī paleokarsta procesu darbība.

Klinšu ziemeļaustrumu posma dolomīti ir biežplātņaini līdz sīkplātņaini. Dolomītu slāņiem te raksturīgs kritums ziemeļu virzienā (azimuts 356-100), 18-260 leņķī. Vietām dolomīts ir kavernozi. Kavernu sienas ir ļoti apšķīdušas, taču vietām var noteikt gliemežu atliekas. Vietām to forma liecina par organismu detrita klātbūtni. Vienā dolomīta plātnē, intervālā 4,2-4,3 m (10 cm biezumā) ir daudz kramu un kramotu fosiliju, kas Virešu-Vidagas apkārtnē ir raksturīgas Daugavas svītas dolomītiem.

Visticamāk šajā ģeovietā atsedzas devona Daugavas svītas nogulumu. Tie ir veidojušies seklā jūrā, kur normāla sāļuma ūdens pieplūda no austrumiem – Maskavas sineklīzes teritorijas. Par normāla sāļuma baseina esamību visticamāk liecina dolomītos sastopamās gliemežu atliekas.

Pašā pamatkrasta augšā (augstākā hipsometriskajā līmenī) vietumis ir nelieli kvartāra glacigēno nogulumu (morēnas) atsegumi.

Žagatu klints ir labi pieejama gan no upes, gan pa aizaugušu taku, kas iet gar to apakšdaļu.

Klintis ir interesantas gan dolomītu veidoto struktūru ar atšķirīgiem slāņu kritumiem, gan arī dolomītos vietām sastopamo kramu dēļ, gan arī neaizaugušais atsegums kā tāds.

Tīrās dolomītu klintīs, kuru lielākajā daļā vērojams ievērojams slāņu kritums Gaujas tecējuma virzienā, rada neatkarīgu ainavu.

Dabas pieminekļa teritorijā atrodas Eiropas Savienības aizsargājams biotops - karbonātisku pamatiežu atsegumi (8210).

[Detalizēts apraksts](#)

[Robežshēma: ortofoto pamatne](#)

Dabas datu pārvaldības sistēma OZOLS:

citi dati par šo un citām Latvijas īpaši aizsargājamām dabas teritorijām dabas datu pārvaldības sistēmā [OZOLS](#)

<https://www.daba.gov.lv/lv/zagatu-klints>